

ด่วนที่สุด

ที่ กษ ๑๒๐๔/ว๒๒๓๓

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๒๑ เมษายน ๒๕๖๘

เรื่อง ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๖๘

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๖๘

ด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ ออกประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๖๘ ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๘ ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วเมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๘ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) จึงขอจัดส่งประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๖๘ พร้อมทั้งซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับสาระสำคัญและแนวทางปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง โดยขอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดโปรดแจ้งให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (ส.ป.ก.จังหวัด) รับทราบและถือปฏิบัติ ดังนี้

๑. ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๖๘ (ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดกิจการฯ พ.ศ. ๒๕๖๘) มีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

๑.๑ ข้อ ๑ กำหนดให้ยกเลิกประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามมาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๓ และประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามมาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ (ฉบับที่ ๒) ประกาศ ณ วันที่ ๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ (ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ฉบับเดิมที่ถูกยกเลิก)

๑.๒ ข้อ ๒ กำหนดประเภทกิจการที่เป็นการสนับสนุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จำนวน ๖ ประเภท ได้แก่ (๑) กิจการทางวิชาการเกษตร การสาธิต การทดลอง เพื่อประโยชน์ทางการเกษตร (๒) กิจการที่ส่งเสริมหรือประกันราคาพืชผลการเกษตร หรือลดต้นทุนการผลิตทางการเกษตร (๓) กิจการที่เป็น

ข้อตกลงร่วมกับ ส.ป.ก. ในการดำเนินการผลิตและการจำหน่ายผลิตผลทางการเกษตร (๔) กิจกรรมที่เป็นการพัฒนาอาชีพเกษตรกรและปัจจัยการผลิต ตลอดจนการผลิตการจำหน่ายและการตลาดให้เกิดผลดียิ่งขึ้น (๕) กิจกรรมที่เป็นการบริการหรือเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของเกษตรกรในด้านเศรษฐกิจและสังคมในเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ซึ่งอยู่ในพื้นที่ที่คณะกรรมการกำหนดให้เป็นพื้นที่เพื่อการนี้โดยเฉพาะ โดยให้รวมถึงที่อยู่อาศัยของเกษตรกรและบุคคลที่ให้บริการหรือเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของเกษตรกรในด้านเศรษฐกิจและสังคมซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่นั้นด้วย และ (๖) กิจกรรมที่เกษตรกรทำขึ้นเป็นอาชีพเสริมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตหรือสร้างรายได้เพิ่มเติม ซึ่งใช้พื้นที่ไม่เกินร้อยละห้าของจำนวนเนื้อที่ทั้งหมดที่เกษตรกรได้รับการจัดที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรมและไม่กระทบต่อการใช้เวลาส่วนใหญ่ในรอบฤดูกาลผลิตในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก

๑.๓ ข้อ ๓ กำหนดประเภทกิจกรรมที่เป็นการเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จำนวน ๑ ประเภท ได้แก่ กิจกรรมแปรรูปผลิตผลเกษตรกรรมซึ่งใช้ผลผลิตทางการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินเป็นหลัก

๑.๔ ข้อ ๔ กำหนดให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) เป็นผู้มีหน้าที่และอำนาจในการพิจารณาวินิจฉัย กรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับประเภทกิจกรรมที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามที่กำหนดไว้ในประกาศนี้

๒. การพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินหรือสิ่งสาธารณูปโภคตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดกิจการฯ พ.ศ. ๒๕๖๘ ให้ดำเนินการตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาตและการให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดินหรือสิ่งสาธารณูปโภคสำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยมีแนวทางพิจารณา ดังนี้

๒.๑ กรณีประเภทกิจกรรมที่เป็นการสนับสนุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามข้อ ๒ (๑) ถึง (๔) แห่งประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดกิจการฯ พ.ศ. ๒๕๖๘

๒.๑.๑ ผู้มีสิทธิยื่นคำขอรับอนุญาต ได้แก่

(๑) บุคคลธรรมดา

(๒) นิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายและมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินการตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดกิจการฯ พ.ศ. ๒๕๖๘ ในประเภทกิจการที่ยื่นคำขอรับอนุญาต

(๓) เกษตรกรตามบทนิยามในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(๔) เกษตรกรที่ได้รับการจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๒.๑.๒ พื้นที่ประกอบกิจการ เป็นที่ดินและสิ่งสาธารณูปโภคที่ ส.ป.ก. ได้มาตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ซึ่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (คปจ.) หรือเลขาธิการ ส.ป.ก. หรือผู้ซึ่งเลขาธิการ ส.ป.ก. มอบหมายได้อาศัยอำนาจตามข้อ ๖ วรรคสอง แห่งระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ

/ และ ...

และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖ พิจารณาแล้วเห็นสมควรให้นำที่ดินและอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวไปดำเนินการตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาตและการให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์สำหรับกิจการ ที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๔๑ ตามความเหมาะสมและจำเป็น

๒.๑.๓ ลักษณะการประกอบกิจการ ให้พิจารณาตามแนวทางเดียวกับประเภทกิจการ ตามข้อ ๑ ข้อ ๑.๑ ถึง ๑.๔ แห่งประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ฉบับเดิมที่ถูกยกเลิก และให้นำตัวอย่าง รายการกิจการตามบัญชีรายละเอียดรายการกิจการอื่น ๆ ที่แนบท้ายประกาศ คปก. เรื่อง รายการกิจการอื่น ที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร และสหกรณ์ประกาศกำหนดตามมาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ พ.ศ. ๒๕๖๓ ประกาศ ณ วันที่ ๒๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ (ประกาศ คปก. เรื่อง รายการกิจการฯ พ.ศ. ๒๕๖๓) ข้อ ๑ ข้อ ๑.๑ ถึง ๑.๔ มาใช้ประกอบการพิจารณา โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่เกษตรกร ในเขตปฏิรูปที่ดินจะได้รับจากการประกอบกิจการดังกล่าวเป็นสำคัญ

๒.๒ กรณีประเภทกิจการที่เป็นการสนับสนุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามข้อ ๒ (๕) แห่งประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดกิจการฯ พ.ศ. ๒๕๖๘

๒.๒.๑ ผู้มีสิทธิยื่นคำขอรับอนุญาต ได้แก่

- (๑) บุคคลธรรมดา
- (๒) นิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายและมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินกิจการ ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดกิจการฯ พ.ศ. ๒๕๖๘ ในประเภทกิจการที่ยื่นคำขอรับอนุญาต
- (๓) เกษตรกรตามบทนิยามในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- (๔) เกษตรกรที่ได้รับการจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามพระราชบัญญัติ การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๒.๒.๒ พื้นที่ประกอบกิจการ

- (๑) เป็นที่ดินและอสังหาริมทรัพย์ที่ ส.ป.ก. ได้มาตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ซึ่ง คปก. หรือเลขาธิการ ส.ป.ก. หรือผู้ซึ่งเลขาธิการ ส.ป.ก. มอบหมายได้อาศัยอำนาจ ตามข้อ ๖ วรรคสอง แห่งระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดิน ให้แก่เกษตรกร การโอนหรือทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สิน ของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖ พิจารณาแล้วเห็นสมควรให้นำที่ดิน และอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวไปดำเนินการตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาต และการให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่อง กับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๔๑ ตามความเหมาะสมและจำเป็น และ

/ (๒) เป็นพื้นที่ ...

(๒) เป็นพื้นที่ที่ คปก. กำหนดให้เป็นพื้นที่เพื่อการนี้โดยเฉพาะ (เขตที่ดินชุมชน) ซึ่งดำเนินการตามประกาศ คปก. เรื่อง การจัดที่ดินชุมชนในพื้นที่ปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ และประกาศ คปก. เรื่อง การจัดที่ดินชุมชนในพื้นที่ปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๗ ประกาศ ณ วันที่ ๙ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

๒.๒.๓ ลักษณะการประกอบกิจการ ให้พิจารณาตามแนวทางเดียวกับประเภทกิจการตามข้อ ๑ ข้อ ๑.๕ แห่งประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ฉบับเดิมที่ถูยกยกเลิก และให้นำตัวอย่างรายการกิจการตามบัญชีรายละเอียดรายการกิจการอื่น ๆ ที่แนบท้ายประกาศ คปก. เรื่อง รายการกิจการฯ พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๑ ข้อ ๑.๕ มาใช้ประกอบการพิจารณา โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินจะได้รับจากการประกอบกิจการดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญ ทั้งนี้ สำหรับกรณีที่เป็นประเภทกิจการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยนั้นจะต้องมีลักษณะเป็นที่อยู่อาศัยของเกษตรกรหรือของบุคคลที่ให้บริการหรือเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของเกษตรกรในด้านเศรษฐกิจและสังคมในเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน เช่น ที่อยู่อาศัยสำหรับเกษตรกรซึ่งได้รับการคัดเลือกและจัดที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่อยู่อาศัยสำหรับบุคคลผู้ซึ่งได้รับอนุญาตให้ใช้ที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่อยู่อาศัยสำหรับเกษตรกรหรือบุคคลซึ่งเป็นผู้รับจ้างประกอบเกษตรกรรม ที่อยู่อาศัยสำหรับบุคคลซึ่งเป็นผู้รับจ้างหรือปฏิบัติงานในกิจการของบุคคลผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้ที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรือที่อยู่อาศัยสำหรับบุคคลที่ให้บริการหรือเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินดังกล่าว

๒.๓ กรณีประเภทกิจการที่เป็นการสนับสนุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามข้อ ๒ (๖) แห่งประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดกิจการฯ พ.ศ. ๒๕๖๘

๒.๓.๑ ผู้มีสิทธิยื่นคำขอรับอนุญาต ได้แก่ เกษตรกรที่ได้รับการจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๒.๓.๒ พื้นที่ประกอบกิจการ

(๑) เป็นที่ดินและอสังหาริมทรัพย์ที่ ส.ป.ก. ได้มาตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ซึ่งเกษตรกรผู้ยื่นคำขอรับอนุญาตดังกล่าวได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. เพื่อประกอบเกษตรกรรมตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือทอดทอทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ หรือระเบียบอื่นที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๙ (๗) หรือมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และ

(๒) การประกอบกิจการตามคำขอรับอนุญาตนั้นจะต้องใช้พื้นที่ไม่เกินร้อยละ ๕ ของเนื้อที่ทั้งหมดที่เกษตรกรผู้นั้นได้รับการจัดที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรม (ทุกแปลง)

๒.๓.๓ ลักษณะการประกอบกิจการ ได้แก่ ประเภทกิจการที่เกษตรกรผู้ยื่นคำขอรับอนุญาตประสงค์จะทำขึ้นเป็นอาชีพเสริมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตหรือสร้างรายได้เพิ่มเติม ไม่ว่ากิจการนั้นจะเป็นประเภทกิจการตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๒ (๑) ถึง (๕) หรือข้อ ๓ แห่งประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดกิจการฯ พ.ศ. ๒๕๖๘ หรือไม่ก็ตาม แต่ทั้งนี้ การประกอบกิจการที่เป็นอาชีพเสริมดังกล่าวต้องไม่กระทบต่อการใช้เวลาส่วนใหญ่ในรอบฤดูกาลผลิตในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลักของเกษตรกรนั้น

๒.๔ ประเภทกิจการที่เป็นการเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามข้อ ๓ แห่งประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดกิจการฯ พ.ศ. ๒๕๖๘

๒.๔.๑ ผู้มีสิทธิยื่นคำขอรับอนุญาต ได้แก่

- (๑) บุคคลธรรมดา
- (๒) นิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายและมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินกิจการตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดกิจการฯ พ.ศ. ๒๕๖๘ ในประเภทกิจการที่ยื่นคำขอรับอนุญาต
- (๓) เกษตรกรตามบทนิยามในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- (๔) เกษตรกรที่ได้รับการจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๒.๔.๒ พื้นที่ประกอบกิจการ เป็นที่ดินและอสังหาริมทรัพย์ที่ ส.ป.ก. ได้มาตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ซึ่ง คปจ. หรือเลขาธิการ ส.ป.ก. หรือผู้ซึ่งเลขาธิการ ส.ป.ก. มอบหมาย ได้อาศัยอำนาจตามข้อ ๖ วรรคสอง แห่งระเบียบ คปจ. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือก และจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สิน และหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖ พิจารณาแล้วเห็นสมควร ให้นำที่ดินและอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวไปดำเนินการตามระเบียบ คปจ. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการอนุญาตและการให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุน หรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๔๑ ตามความเหมาะสมและจำเป็น

๒.๔.๓ ลักษณะการประกอบกิจการ ให้พิจารณาตามแนวทางเดียวกับประเภทกิจการตามข้อ ๒ แห่งประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ฉบับเดิมที่ถูกลบเลิก และให้นำตัวอย่างรายการกิจการตามบัญชีรายละเอียดรายการกิจการอื่น ๆ ที่แนบท้ายประกาศ คปจ. เรื่อง รายการกิจการฯ พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๒ มาใช้ประกอบการพิจารณา ยกเว้นรายการกิจการโรงเลี้ยงสัตว์อันเป็นการประกอบเกษตรกรรมตามบทนิยามคำว่า "เกษตรกรรม" ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งมีใช้กิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดกิจการฯ พ.ศ. ๒๕๖๘ ทั้งนี้ ในการพิจารณาประเภทกิจการข้างต้นให้คำนึงถึงประโยชน์ที่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินจะได้รับจากการประกอบกิจการดังกล่าวเป็นสำคัญ

๓. ในกรณีที่เป็นการอนุญาตให้เกษตรกรซึ่งเป็นผู้ได้รับการจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ใช้ที่ดินบางแปลงหรือบางส่วนเพื่อประกอบกิจการตามคำขอรับอนุญาตในกรณีใดกรณีหนึ่งตามข้อ ๒ หากปรากฏข้อเท็จจริงว่าการใช้ที่ดินเพื่อประกอบกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมดังกล่าวส่งผลให้เกษตรกรรายนั้นขาดคุณสมบัติความเป็น "เกษตรกร" ตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

อันเป็นเหตุที่ต้องมีคำสั่งให้สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินเพื่อเกษตรกรรมส่วนที่เหลือนั้นตามนัยข้อ ๑๑ (๓) (ข) ประกอบข้อ ๑๑/๑ และข้อ ๑๑/๒ แห่งระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เกษตรกรผู้ได้รับอนุญาตข้างต้นต้องแจ้งการเปลี่ยนแปลงอาชีพให้ ส.ป.ก.จังหวัด หรือ ส.ป.ก. ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงอาชีพภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่เปลี่ยนแปลงอาชีพ โดยเกษตรกรดังกล่าวมีสิทธิยื่นคำขอ โอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดิน หรือคำขอสละสิทธิที่ดินเพื่อการจัดที่ดินแทนที่ เพื่อให้คู่สมรส บุตร หรือเครือญาติ เป็นผู้รับโอนหรือรับการจัดที่ดินแทนที่ตนในที่ดินเพื่อเกษตรกรรมส่วนที่เหลือได้ ตามนัยข้อ ๘/๑ แห่งระเบียบ เดียวกัน ซึ่งกรณีนี้ให้ ส.ป.ก.จังหวัด พิจารณาดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกร และสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือก และจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สิน และหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม แล้วแต่กรณี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายปรีชา ลิมถวิล)

รองเลขาธิการ ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สำนักกฎหมาย

โทร./โทรสาร ๐-๒๒๘๑-๒๙๐๔

ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เรื่อง กำหนดกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

พ.ศ. ๒๕๖๘

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก

(๑) ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามมาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๓

(๒) ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามมาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ (ฉบับที่ ๒) ประกาศ ณ วันที่ ๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๓

ข้อ ๒ ให้กิจการต่อไปนี้เป็นกิจการที่เป็นการสนับสนุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(๑) กิจการทางวิชาการเกษตร การสาธิต การทดลอง เพื่อประโยชน์ทางการเกษตร

(๒) กิจการที่ส่งเสริมหรือประกันราคาพืชผลการเกษตร หรือลดต้นทุนการผลิตทางการเกษตร

(๓) กิจการที่เป็นข้อตกลงร่วมกับสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในการดำเนินการผลิตและการจำหน่ายผลิตผลทางการเกษตร

(๔) กิจการที่เป็นการพัฒนาอาชีพเกษตรกรและปัจจัยการผลิต ตลอดจนการผลิต การจำหน่ายและการตลาดให้เกิดผลดียิ่งขึ้น

(๕) กิจการที่เป็นการบริการหรือเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของเกษตรกรในด้านเศรษฐกิจและสังคมในเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ซึ่งอยู่ในพื้นที่ที่คณะกรรมการกำหนดให้เป็นพื้นที่เพื่อการนี้ โดยเฉพาะ โดยให้รวมถึงที่อยู่อาศัยของเกษตรกรและบุคคลที่ให้บริการหรือเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของเกษตรกรในด้านเศรษฐกิจและสังคมซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่นั้นด้วย

(๖) กิจการที่เกษตรกรทำขึ้นเป็นอาชีพเสริมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตหรือสร้างรายได้เพิ่มเติม ซึ่งใช้พื้นที่ไม่เกินร้อยละห้าของจำนวนเนื้อที่ทั้งหมดที่เกษตรกรได้รับการจัดที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรม และไม่กระทบต่อการใช้เวลาส่วนใหญ่ในรอบฤดูกาลผลิตในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก

ข้อ ๓ ให้กิจการแปรรูปผลผลิตเกษตรกรรมซึ่งใช้ผลผลิตทางการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินเป็นหลัก เป็นกิจการที่เป็นการเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ข้อ ๔ กรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับประเภทกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ ให้คณะกรรมการพิจารณาวินิจฉัย

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

นฤมล ภิญโญสินวัฒน์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์